

SANT VICENÇ D'ENCLAR

Fa una setmana l'inesperat ensorrament de la torre de **Sant Vicenç d'Enclar** va deixar tothom descol·locat. No semblava que fos l'estructura històrica més arriscada ni tampoc la més exposada de les que tenim al país. Així i tot, va caure. Tan imprevisit va ser el succés com ràpides les conjectures.

Personalment recordava que el 2003 havia emès un informe sobre la capacitat portant de la torre a partir de la resistència dels carreus que havia definit **Valentí Turú** tres anys abans. La poca esveltesa de l'estructura -es tracta d'un cilindre que s'alçava 10 m sobre una base circular de 3 m de diàmetre amb mur d'uns 90 cm de gruix en l'arrencada- feia que la càrrega sobre el substrat de suport fos baixa. Per aquí no semblava haver-hi problemes. Una altra cosa era l'aspecte de la fàbrica de la base: discontinuïtats, absència de morter... en aquell moment un punt feble.

Dissabte passat, a la vista de com va caure la torre, tot apuntava que aquella zona havia cedit. A cop calent s'acumulaven les suposicions. A l'evidència d'haver patit un intens episodi de pluja i vent -al final del qual va caure l'estructura- se sumaven les notícies d'un malplà observat el 2012 i d'un deteriorament de l'estructura que qüestionava la intervenció del 2016. No obstant això, una primera ullada a la informació acumulada des de les excavacions de la dècada dels anys vuitanta fins als darrers treballs fa dubtar d'aquestes conjectures.

Tot plegat càbales que només es poden aclarir amb un estudi rigorós de la documentació, el monument, el seu entorn i les circumstàncies que van envoltar el col·lapse. I, tot seguit, estudiar què fer i com. Per tant, passat el desconcert i soroll inicial, el més assenyat és el que s'ha anunciat: una comissió tècnica que aclareixi els fets i doni les pautes a seguir.

No estem dient res de nou. Episodis similars o fins i tot més luctuosos han seguit aquest camí. Recordem com, en tombar del segle XX, el col·lapse del **pont sobre el riu Duero a Castelo da Pavia (Portugal)** i del **pont de la N-II a Esparreguera (Espanya)** conjuntament amb els problemes d'estabilitat del **pont del Mil·lenni de Norman Foster a Londres** i de la **passarel·la Solferino de Marc Mimram a París** van posar en tela de judici les infraestructures viàries a Europa. En plena voràgine d'acusacions i retrets un referent com l'enginyer **Julio Martínez Calzón**¹ va dir:

¹ *La Seguridad de las Estructuras*, Babelia, El país, 17 de març de 2001.

Julio Martínez Calzón és un referent mundial de les estructures amb obra en diferents països. Ha col·laborat en projectes emblemàtics com la torre de Collserola de Norman Foster, El palau Sant Jordi d'Arata Isozaki, La torre de Gas Natural d'Enric Miralles i Benedetta Tagliabue, el museu d'Altamira i els teatres del Canal de Navarro Baldeweg, la torre Espacio d'Ieoh Ming Pei, l'estadi de la Peineta d'Antoni Cruz i Antonio Ortiz, La diputació de Cantabria de Rafael Moneo, la Torre de Cádiz de Várquez Consuegra, etc.

SANT VICENÇ D'ENCLAR

Sobre ninguna de estas obras se puede ni debe, por el momento, efectuar ningún tipo de juicio, y debe confiarse en las comisiones o equipos técnicos que analizan estos casos para que emitan objetivamente la realidad y responsabilidades de lo sucedido. Pero sí resulta válido analizar la tendencia muy expresa a intentar, en lugar de reflexionar y crear estados de conocimiento, establecer, en base a determinadas declaraciones y opiniones más o menos superficiales, inmediatas y verbales, procesos de carácter lapidario. Existe una intensa propensión a la presunción y enjuiciamiento instantáneo de los sucesos, que supera con mucho el necesario análisis y establecimiento de responsabilidades, unas veces claras, otras mucho menos, debido a la multiplicidad de factores que gravitan en cualquier accidente.

Aprenquem del passat, també en la forma d'actuar, i posem-nos en marxa. **Sant Vicenç d'Enclar** s'ho mereix.

Escrit el dia de Nadal del 2019

ENRIC DILMÉ
dr. arquitecte

T. +376 869 558 - www.enricdilme.com